

بررسی مقدماتی تنوع شب پره های خانواده Noctuidae در جنگل های بلوط منطقه مال آقا در استان خوزستان

مهدی اسفندیاری

عضو هیات علمی گروه گیاهپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید چمران اهواز

اولین همایش ملی بررسی تهدیدات و عوامل تخریب تنوع زیستی در منطقه زاگرس مرکزی، 27-28 بهمن ماه 1389 - دانشگاه صنعتی اصفهان

چکیده:

جهت دستیابی به اطلاعات مورد نیاز برای ارزیابی تنوع زیستی موجودات در هر منطقه، انجام مطالعات فونستیک ضروری می باشد. در این تحقیق به منظور بررسی مقدماتی فونستیک تنوع زیستی در جنگل های بلوط منطقه کوخستانی مال آقا (31°35' N 50°00' E) واقع در شهرستان خوزستان، با توجه به اینکه شب پره های خانواده Noctuidae که بزرگترین خانواده راسته پروانه ها است با بیش از 1389 اقدام به نمونه برداری های شبانه توسط تله نوری در ارتفاع 1100 متری از سطح دریا در جنگل های بلوط منطقه کوخستانی مال آقا واقع در شهرستان باغملک گردید. منطقه مذکور در مجاورت منطقه بلوط پروانه کوخستانی زاگرس مرکزی واقع در استان چهارمحال و بختیاری می باشد و از این نظر اطلاعات در دسترس اند. فونستیک تنوع زیستی در این منطقه حاصل از بررسی تاکسونومیک گونه های جمع آوری شده منجر به شناسایی 18 گونه متعلق به 8 زیرخانواده از Noctuidae گردید. تمامی حشرات شناسایی شده برای اولین بار از این منطقه گزارش می شوند.

سیاسگذاری:

بدین وسیله از آقای مایکل فیبرگر (Michael Fibiger) از کشور دانمارک به دلیل کمک در شناسایی نمونه ها قدرتی میگرد همچنین از دانشگاه شهید چمران اهواز به دلیل حمایت مالی از این تحقیق سپاسگزاری می شود.

منابع:

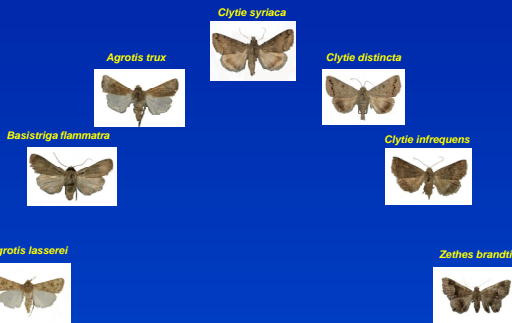
اسفندیاری، م. 1388. فون شب پره های خانواده Noctuidae در مناطق نیشکر استان خوزستان و مطالعه مورفولوژیک جمعتهای غشایی و میزبان *Sesamia nonagrioides* در جنوب و جنوب غربی ایران، پایان نامه دکترای حسره شناسی کشاورزی، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده کشاورزی، 147 صفحه.

Ebert, G. and H.H. Haeker. 2002. Beitrag zur Fauna der Noctuidae des Iran: Verzeichnis der Bestände im Staatlichen Museum für Naturkunde Karlsruhe, taxonomische Bemerkungen und Beschreibung neuer Taxa (Noctuidae, Lepidoptera) *Esperiana*, 9: 237-409.

Fibiger, M. 1990. *Noctuidinae I. - Noctuidae Europaeae*. Volume 1. Entomological Press, Sorø, Denmark. 208 pp.

Fibiger, M. 1993. *Noctuidinae II. - Noctuidae Europaeae*. Volume 2. Entomological Press, Sorø, Denmark. 230 pp.

Fibiger, M. 1997. *Noctuidinae III. - Noctuidae Europaeae*. Volume 3. Entomological Press, Sorø, Denmark. 418 pp.

مقدمه:

جهت دستیابی به اطلاعات مورد نیاز برای ارزیابی تنوع زیستی موجودات در هر منطقه، انجام مطالعات فونستیک ضروری می باشد. با انجام هنوز اطلاعات جامعی در مورد فون حشرات ایران به خصوص در مناطق حفاظت شده وجود ندارد. به نظر می رسد که در کشور ما حشرات با دلیل اندازه بسیار کوچک خود در مقایسه با سایر جانوران مورد توجهی واقع شده اند و این در حالی است که حشراتی مانند پروانه ها از شاخص های زیستی برای ارزیابی سلامت اکوسیستم محسوب می شوند. هدف از این تحقیق بررسی مقدماتی فون شب پره های خانواده Noctuidae، بزرگترین خانواده راسته پروانه ها در منطقه کوخستانی مال آقا واقع در رشته کوههای زاگرس در استان خوزستان می باشد. منطقه مذکور در مجاورت منطقه بلوط پروانه کوخستانی زاگرس مرکزی واقع در استان چهارمحال و بختیاری می باشد و از این نظر اطلاعات دسترس آمد قابل تعمیم به این پروژه می باشد.

مواد و روشها:

به منظور بررسی مقدماتی فون شب پره های خانواده Noctuidae، در بهار سال 1389 اقدام به نمونه برداری های شبانه توسط تله نوری در ارتفاع 1100 متری از سطح دریا در جنگل های بلوط منطقه کوخستانی مال آقا (31°35' N 50°00' E) واقع در شهرستان باغملک گردید. با توجه به اینکه شب پره های خانواده نوکتوئید عمدتاً فعالیت شبانه دارند، برای جلب و شکار آنها عمدتاً از تله های نوری استفاده می شود. جمع آوری با غروب آفتاب آغاز می شد و تا نیمه های شب ادامه می یافت. پس از انتقال شب پره ها به آزمایشگاه، نمونه ها با استفاده از تله های شبانه و تله های نوری جمع آوری می شدند. جهت شناسایی از زیستگاه های شب پره ها اسلاید میکروسکوپی تهیه و سپس با استفاده از منابع مربوطه سعی در شناسایی نمونه ها گردید.

اندام جنسی شب پره از *Agrotis lasserei* شناسایی گونه ها با تکرار بررسی اندام جنسی میباشد.

Mythimna albipuncta

Eutelia adulatrix

Mythimna vitellina

Bena bicolorana

Primary Investigation on diversity of Noctuidae moths in oak forest of Mal-Agha in Khuzestan province

Mehdi Esfandiari, PhD (esfandiari77@yahoo.com)

Department of Plant Protection, College of Agriculture, Shahid Chamran University of Ahvaz, IRAN

ABSTRACT: In order to reach satisfactory information on biodiversity, faunistic studies are essential. Noctuidae form the largest family within the order Lepidoptera worldwide. In order to inventories the noctuid fauna of oak forest of Mal-Agha (31°35' N 50°00' E) in Khuzestan province, night sampling were conducted during spring 2010 at 1100 elevation, using light trap. The sampling area is located close to Chahar Mahal and Bakhtiari province; therefore the results could be useful for conservation of biodiversity in the central Zagros landscape. Taxonomic studies revealed that the collected materials belong to 18 species from 8 subfamilies of Noctuidae. All recorded species are reported for the first time from this area.

Classification:

Clytie syriaca (Bugnion, 1837)

Clytie distincta (Bang-Haas, 1907)

Clytie infrequens (Swinhoe, 1884)

Zethes brandti Janzon, 1977

Euteliaeae

Eutelia adulatrix (Hübner, 1813)

Beninae

Bena bicolorana (Fuessly, 1775)

Amphipyraeae

Cryphia maeonis (Lederer, 1865)

Caradrinae

Amphipyra tragopoginis (Clerck, 1759)

Apamea syriaca (Osthelder, 1932)

Apamea polyglypha (Staudinger, 1892)

Dicycla oo (Linnaeus, 1758)

Mythimninae

Caradrina atriluna Guenée, 1852

Haemerostinae

Haemerostia renalis (Hübner, [1813])

Mythimna vitellina (Hübner, [1808])

Mythimna albipuncta (Denis & Schiffermüller, 1775)

Noctuidinae

Agrotis lasserei (Oberthür, 1881)

Basistriga flammatra (Denis & Schiffermüller, 1775)

Agrotis trux (Hübner, [1824])

Keywords: Noctuidae – Biodiversity – Zagros – Khuzestan.

نتایج و بحث:

نتایج حاصل از بررسی تاکسونومیک گونه های جمع آوری شده منجر به شناسایی 18 گونه متعلق به 8 زیرخانواده از Noctuidae گردید. تمامی حشرات شناسایی شده برای اولین بار از این منطقه گزارش می شوند و به قرار زیر می باشد.

Clytiinae

Clytie syriaca (Bugnion, 1837)

Clytie distincta (Bang-Haas, 1907)

Clytie infrequens (Swinhoe, 1884)

Zethes brandti Janzon, 1977

Euteliaeae

Eutelia adulatrix (Hübner, 1813)

Beninae

Bena bicolorana (Fuessly, 1775)

Amphipyraeae

Cryphia maeonis (Lederer, 1865)

Caradrinae

Amphipyra tragopoginis (Clerck, 1759)

Apamea syriaca (Osthelder, 1932)

Apamea polyglypha (Staudinger, 1892)

Dicycla oo (Linnaeus, 1758)

Mythimninae

Caradrina atriluna Guenée, 1852

Haemerostinae

Haemerostia renalis (Hübner, [1813])

Mythimna vitellina (Hübner, [1808])

Mythimna albipuncta (Denis & Schiffermüller, 1775)

Noctuidinae

Agrotis lasserei (Oberthür, 1881)

Basistriga flammatra (Denis & Schiffermüller, 1775)

Agrotis trux (Hübner, [1824])

بالکلکاران، بخصوص شب پره های ماکرو و پروانه ها می توانند به عنوان شاخص هایی برای ارزیابی کیفیت محیط زیست مورد مطالعه قرار گیرند و نمایانگر تغییرات اعمال شده توسط بشر یا تغییرات طبیعی اکوسیستم باشند. به همین دلیل توصیه می گردد که پروژه های بررسی تنوع زیستی حشرات مناطق حفاظت شده ایران مورد حمایت سازمان های مسوول قرار گیرد.

